

**Az Országos Környezetvédelmi Tanács állásfoglalása
a Balaton Vízparti Terv környezeti értékelésével, valamint a Balatoni Vízparti Terv
Natura 2000 hatásbecslésével kapcsolatban**

Az Országos Környezetvédelmi Tanács (a továbbiakban: Tanács) a Balaton Vízparti Terv környezeti értékelésével, valamint Natura 2000 hatásbecslésével kapcsolatban, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 45. § (2) bekezdés b) pontjában biztosított jogkörében az alábbi állásfoglalást adja.

A Tanács üdvözli azt a koncepcionális elképzelést és annak a megvalósítását, hogy a Balaton térségében és kiemelten a vízparti területeken a jelenleginél kiegyensúlyozottabb, a Balaton ökológiai terhelhetőségét maradéktalanul figyelembe vevő szabályozás kerüljön kialakításra és érvényesítésre.

Ugyanakkor **a Tanács a rendelkezésre álló környezeti értékelés és Natura 2000 hatásbecslés alapján nincs abban a helyzetben, hogy érdemi szakmai állásfoglalást kialakítson a kérdésben, az alábbi okok miatt.**

A Tanács álláspontja szerint a Balaton és térségének környezethasználatát, annak valamennyi formáját a védelem szempontjainak prioritásával kell biztosítani. **A Balatont – mint természeti entitást, beleértve a vízpart és a balatoni és környezetének bioszféráját – megőrizni és fenntartható használatát a tó és régiójának (térségének) átfogó terve és a tervben foglalt programszerű végrehajtásával lehet eredményesen megvalósítani.** Ennek értelemszerűen immanens részét képezi a Vízparti Terv. Viszont egyetlen – vitathatatlanul fontos – részterületre vonatkozó terv nem pótolhatja egy rendszerszemléletű tervezési struktúra kialakítását. Emellett a résztervek korábbi elfogadása nem feltétlenül kedvező irányban determinálja a későbbi komplex, és rendszerszintű tervek tartalmát, mozgásterét.

A Tanács az elkészült **környezeti értékelés anyagot színvonalas tájvédelmi szempontú értékelésnek tekinti**, és kulcsfontosságúnak tartja a 209. oldalán tett, alábbi megállapítást:
„A BATÉK jelen (stratégiai) környezeti vizsgálat (SKV) nem helyettesíti a komplex ökológiai terhelhetőségi vizsgálatot, így figyelembe veendő korlátja, hogy az említett előzetes terhelhetőségi vizsgálatok nélkül készült.”

A Tanács javasolja a **hiányolt, komplex ökológiai terhelhetőségi vizsgálat elkészítését**, illetve a **környezeti értékelésnek az egyes környezeti elemekre (föld, víz, levegő, élővilág) és környezeti hatótényezőkre (pl. zaj-, rezgés, fényterhelés, hulladékgazdálkodás), illetve speciális kérdésekre (pl. szennyvízkezelés) vonatkozó, a jelenleginél részletesebb kiegészítését.**

Ennek során szükség van a környezeti értékelés általános tartalmi követelményeit az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2002. (I. 11.) Korm. rendelet (a

továbbiakban: Kvr.) 8. § (1) bekezdése szerinti további szakterületi szakértők bevonására is. A Tanács külön jelzi, hogy a Kvr. 4. melléklet 3.4.2. pontja az eltartóképességet és a terhelhetőséget központi kérdésként kezeli.

A Tanács tényszerűen megállapítja, hogy **az egyeztetésre bocsátott anyag jelen formájában is fontos és lényeges kérdéseket érint**, de van néhány olyan elem, amelynek a részletesebb elemzését – a legfrissebb információk figyelembevételével – megfontolásra javasolja:

- a) A környezeti értékelés számos környezethasználati kihívást jól azonosított, azonban az ezekre adott szabályozási válaszok még pontosíthatók lehetnek. Ebbe a körbe tartozik a vízparti területek illegális magáncélú használatának szaporodása (pl. stégek), a kevés szabadon igénybevehető partszakasz megóvása, illetve lehetőség szerinti növelése a közösségi használat érdekében, a közterületek elzárásának megakadályozást szolgáló intézkedések Speciális kezelést igényelnek azok a beruházások, amelyek megvalósítása az adott létesítmény közfunkciójának elvesztésével járhat (pl. kikötőbővítés).
- b) A Balaton és környezetének ökológiai terhelhetőségével függ össze a tó sérülékenységének kérdése. Ennek kapcsán a természetvédelmi követelmények érvényesülését hatékonyabban biztosító területhasználati szabályozás kialakítása és fenntartása szükséges lehet.
- c) A balatoni nádasok helyzete, állapota ugyancsak igényelheti a szabályozás esetleges felülvizsgálatát.
- d) A vízi környezettel összefüggésben ökológiai szempontból kulcsfontosságú lehet a változó vízszinthez alkalmazkodó területhasználati formák nevesítése, bevezetése.
- e) Célszerű lehet foglalkozni egyes települések szennyvízkezelési problémáinak megoldásával, mert ez egyrészt a tó állapota, másrészt a tó és térségének szolgáltatásait igénybe vevők szempontjából fontos.
- f) A klímaváltozás hatásai miatt célszerű lehet részletesen kitérni - aktuális klímamodelleken alapuló számításokkal – az ebből adódó és a vízparti területeket érintő változásokra.
- g) A tómederben történő építés kérdése alulszabályozottnak tűnik.
- h) A komplex szemlélet miatt indokolt lehet a BATÉK területi hatályának a felülvizsgálata.

Ugyanakkor jelezzük, hogy a Trtv. környezeti értékelése (a 220. oldalon kezdődő munkarész) nem tekinthető sem a BATÉK, sem a Vízparti Terv környezeti értékelése részének.

A Tanács a Natura 2000 hatásbecsléssel kapcsolatban külön észrevételeket nem kíván megfogalmazni. Ismételten felhívja viszont a figyelmet arra, hogy **a Balaton és térsége nem csupán turisztikai célpont, hanem egy rendkívül sérülékeny és védelmet igénylő természeti (ökológiai) rendszer is**, melynek igénybevétele során a természet védelmére vonatkozó követelmények érvényesítését kiemelten kell kezelni.

Összegezve: A Tanács javasolja

- a) **a Balaton és térsége vonatkozásában komplex, ökológiai terhelhetőségi vizsgálat elvégzését;**
- b) **a Balaton Vízparti Terv környezeti értékelésének a kiegészítését az a) pont szerinti vizsgálat megállapításainak és a fent leírt szempontoknak a figyelembevételével.**

Budapest, 2025. április 7.

Országos Környezetvédelmi Tanács